

Universitätsbibliothek Paderborn

Praxis Episcopalis

In Qva Episcoporum Non Tantvm, Eorumqve Vicariorum munus; sed
Parochorum etiam & conscientiarum directorium concernentium casuum
ac dubiorum indies occurrentium Resolvtiones ... quàm brevissimè
continentur

Zerola, Tommaso

Coloniae Agrippinae, 1680

Moniales.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10447

Missam, an intelligatur de celebratione quotidiana, ut singulis diebus teneatur beneficiatus celebrare Missam? Et videtur quòd sic, quia indefinita æquipollet universali, tamen oppositum est verius, ita Navar. *conf. 9. num. 5. de prab.* Immo si quis obligatus est ad quotidie celebrandum, non idèò quotidie tenetur, sed potest bis, vel semel in hebdomada quiescere, idem *loc. cit. & conf. 25. num. 2. & 3.* dat rationem, quia intelligitur salva decencia.

Decimò, an aliquis vivens possit sibi facere celebrari Missas, vel Officium defunctorum?

Respondetur, quòd sic, Nav. *conf. 9. de celeb. Miss.* modò non dicantur orationes, quæ monstrant aliquem jam mortuum, ut verbi gratia, *Inclina Domine*, ubi dicitur, *quem de hoc saculo migrare iussisti.* ratio est, quia committeretur mendacium in oratione.

Decimoprìmo, an possit celebrari Missa cum capite tecto aliquo panno, ut vulgò dicitur barretino?

Respondetur primò, quòd si adest causa nota, putà frigoris, doloris, debilitatis capitis, quòd sic, si verò causa esset dubia, tunc de licentia Episcopi. Nav. *consil. 7. de celeb. Miss.*

Decimosecundò, quia dictum est, posse Episcopum minuere numerum Missarum ex decreto sacri Concilij, & quòd illud debet facere ex causa, petitur, quæ causæ potissimæ?

Respondetur, quòd diminutio reddituum, & augmentum pretii rerum ad victum necessarium, prout secundum diversitatem temporum pinguior-

res, vel minus pingues assignabantur dotes, Nav. *conf. 11.* nam ubi sui vicarius, & modo Minori, ubi sum Episcopus, reperi pro una Missa septimana qualibet fuisse relictos vigintiquatuor, vel duodecim, vel octo carlenos, quos ipse reduxi ad singulos carlenos singulas Missas cum moderamine, de quo superius.

MONIALES.

Primò, quæritur an in aliquibus monasteriis, ob aliqua impedimenta, non possit servari communitas vivendi juxta formam sacri Conc. *sess. 25. c. 2. de reform. reg.* Sed datur unicuique moniali tantum pro victu, & pro vestitu, ut si aliquid ei supererit, ut possit de eo ad libitum disponere?

Respòd. quòd id quod est reliquum, debet relinquere monasterio, & non distribuere pro libitu suo, Nav. *c. non dicatis, 12. q. 1. ver. addo 14.* & est rationabilis. nam illud datur ei pro usu, & non est sui juris distribuere, ut patet ex sacro Conc. *loc. cit. in d. c. non dicatis,* in litera.

Secundò, an moniales possint simul dormire associatæ cum sociis in uno lecto?

Respondetur negativè, ita habetur *in c. nec aliqua, 17. q. 1.* quòd ego temperarem, nisi adfit aliqua necessitas, putà, incommoditatis, paupertatis, infirmitatis, timoris, vel quid hujusmodi, juxta illud, *Va soli, Ecclesiast. c. 4.* tamen optimum est, ubi servari poterit ad evitandum evitanda, & ita ego

ego servavi Surrenti, in visitatione monialium.

Tertiò, an possunt dare, vel accipere literas ab aliis occultè, vel palàm sine consensu superioris, & pari modo dare, vel accipere munera?

Respondetur, quòd non, *d. cap. non dicatis ver. quicumque autem*, & ibi Navar. *ver. 3. num. 13. ver. quartò nota*, nisi ex quodam consensu tacito, vel præsumpto superioris, & idem de munere, si datur loco eleemosynæ, *D. Th. 2. 2. quest. 32. artic. 3.* similiter si literæ respicerent utilitatem vel necessitatem Monasterii, vel salutem spiritualem, vel temporalem singularum regularium, *Inn. cap. ex parte, & in cap. penul. de accus.* quando inferiores scriberent contra superiorem aliqua ex causâ legitima, & juridica.

Quartò, an sit utiliùs Monasteriis, ut moniales v. vant secundùm portiones, & secundùm communem vitam, victum, & vestitum?

Respondetur ex Nav. *in c. nullum, 18. q. 2. n. 24.* quòd ubi servatur vita communis, servari quidem debet, nisi utilitas adesset monasterio; ubi verò non est hic mos, non esset reformandus, nisi ob maximam & evidentem utilitatem, & ibi *notab. 3.* respondet ad sac. Conc. *sess. 25. c. 1. & 2. de reg. & ex hac vivendi consuetudine per portiones elicit multas utilitates, quod videndum est, an id, quod datur pro usu, conveniat, & sufficiat. nam quod superest, restituendù est monasterio, & si dices, id quod datur mihi, si non sufficit, quis dabit reliquù?* Respondetur, monasteri-

Prax. Episc. Pars II.

um: ergo superfluum ei reddito, aliàs ædificas gehennam, prout *supra. §. 1.*

Quintò, an liceat moniales habere famulas, vel discipulas laicas, ut eis inserviant in monasteriis viliorib. in exercitijs?

Respondetur, tempore immemorabili, & in monialib. aliàs nobilissimis, ex nobilissimo sanguine propagatis, quòd sic, & ita posset tolerari, Nav. *c. statuimus, 19. q. 3. con. 4. de reg. n. 66. ver. 13.* & ita vidi observari in pract. Neapoli, & alibi.

Sextò, an si non possint aliàs vivere possint artificio operum, quæ manibus laborant?

Respondetur quòd sic, & ita non prohibentur emere & vendere ea, quæ his opus sunt, ita sac. Congr. *decl. 490.* Episcopo Catanensi, modò sancta illarum clausura, & honesta servetur, prout illarum instituta, & Conc. Trid. decreta postulant.

Septimò, an possint habere Ecclesias intra clausuram?

Respondetur à sac. Congr. *declar. 114. in meis*, in hæc verba, *Tollantur Ecclesie, quæ sunt intra claustra monasterij, ex decr. Conc. Trid. & alibi collocentur.* quam sacram Cong. ego intelligo quãdo ad Ecclesias intra clausuram politas, accederent sæculares, sive regulares personæ officianti causa, vel laici, secus verò, quando haberent Ecclesiam exteriorem pro divinis officijs celebrandis, & intus aliquam Ecclesiam orandi causa, vel antiquiorem, ad quam nullatenus pateat aditus exteris.

Octavò, an si aliqua monialis ex-

O

empta

empta voluerit exire aliqua legitima causa à clausura monasterii exempti, requiratur etiam auctoritas Ordin. an sufficiat sola Generalis illius ordinis, vel sit necessaria utraque.

Respondetur primò, quòd sac. Conc. Trid. sess. 25. c. Bonifacij, videtur etiam requirere auctoritatem Episcopi. respondetur secundo, quòd sufficiat licentia Generalis ordinis, ita Nav. *conf. 5. n. 6. de stat. monach. conf. 7. n. 6. de reg. nre obstat sac. Conc.* quia loquitur de exemptis subiectis immediatè summo Pontifici, non de aliis exemptis, tamen ibi Apostil. dicit in eventibus causa correctionis, vel causà novæ foundationis recurrendum ad sacram Congregationem, tamen vidi praticari oppositum, quoad primum dictum Neapoli, ubi accedit etiam licentia Ordinarii, & vidi medicos intrare volentes monasteria monialium exemptarum pro cura ipsarum petere licentiam à Vicario Neapolitano, Anno M. D. XCVI. cum Illustrissimus Cardinalis Gesvaldus Archiepiscopus Neapolitanus, revocasset omnes licentias priùs concessas pro ingressu monasteriorum monialium, similiter quando moniales aliquæ professæ essent mittendæ ad aliqua monasteria noviter fundata, causa instructionis, doctrinæ, & correctionis, sive reformationis, fuit petita, & obtenta licentia à sac. Congreg. Nav. *in c. statuimus, n. 6. tr. de reg.*

Nondò, quia dictum est, moniales, & regulares non debere emittere professionem ante decimumsexmum annum, quid si aliqua ingreditur in anno

duodecimo, prout disponit sac. Conc. *sess. 25. cap. 27.* an possit emittere professionem anno decimotertio, quia jam explevit annum probationis, prout per jura vulgata jubetur?

Respondetur, quòd non, nisi post expletum annum decimumsexmum, prout superius etiam tactum est, dico secundo, quod elapso anno probationis censetur professæ tacita, quousque emittat professionem expressam, & solemnem, & sic subjacet favoribus & pœnis, quibus subsunt tacitè professæ, Nav. *conf. 20. de reg.*

Decimo, an Episcopus, vel superior quispiam (excepto Papa) possit facere aliquam monialem in aliquo monasterio sine consensu Abbatissæ, & conventus?

Respondetur, quòd non, quia creare moniales pertinet ad Abbatissam, & conventum cum licentia Episcopi. Nav. *conf. 9. n. 12. de constitutio. alias Abbatissa, & moniales possunt appellare ad superiorem, prout dictum est superius in ver. appellatio, & in ver. recursus.*

Decimoprimo, an monialibus, si ve pupillis monachaturis, si antequam professionem expressam emisissent, exire voluerint à monasterio, animo non amplius monachandi, debeant sua bona omnia restitui.

Respondetur, quòd sic, sub pœna excommunicationis, Conc. Trid. *sess. 25. c. 16. de reg. in ult.* quòd non solum locum habet in exire volente, sed etiam ante professionem moriente. nam tunc omnia bona sua, quæ secum portavit,

tavit, sunt restituenda personis, quib. competunt, Nav. *conf. 9. de success. ab intest.* hoc tamen intellige, nisi vel Monasterium aliquid deberet habere ab illis ratione victus, vestitus, vel hujusmodi, vel de eis bonis illæ disposuerint, si erant sui juris.

Decimosecundò, an moniales possint transire de uno monasterio ad aliud, vel causa novæ foundationis, vel correctionis, vel reformationis, vel perfectionis, quod sæpe accidit?

Responderetur, quòd Nav. *conf. 57. n. 6. de reg. & conf. 5. de stat. mona. 1. 3. & 6.* dicit, quòd sic, auctoritate Episcopi, per sac. Con. Trid. *sess. 25. c. 5. de reform. regi.* tamen sac. Congr. censuit in his recurrendum esse ad Sedem Apostolicam, ita dicit Apostil. *ibi in dicto c. 57. & 70.* & ita vidi observari in praxi annis elapsis, quando à Monasteriis Surrenti fuerunt missæ moniales ad reformationem, seu correctionem quorundam monasteriorum Salerni.

Decimotertiò, si coegerit puellam ingredi monasterium, etiam ut ibi stet habitu sæculari usq; ad ætatem nubendi, incurrit excommunicationem, de qua sac. Conc. *sess. 25. c. 18. de reg. Nav. conf. 6. n. 1. de reg.*

Decimoquartò, quia dictum est superius, moniales posse exire à monasteriis, quando fuerit electa pro Abbatissa ad aliud monasterium, & pro quocunque morbo periculoso, etiam non contagioso, ex doctrina Navar. *in cap. statuimus, n. 49. ver. q. 19. q. 3. & conf. 70. n. 6. de reg. & 5. de stat. mona.* tamen Apostil. sive Addit. ad dicta

consilia dicit, quòd Bal. Pij V. solum ad quasdam causas ibi expressas, jubet non extendi ad alias causas & sac. Congregat. ultra illas causas jubet haberi recursum ad Sedem Apostolicam, aliàs non dicere.

MONASTERIA.

PRImò monasterii appellatione non venit, nisi, quod habet Abbatem, & non Priorem solum, Fed. de Sen. *conf. 145. col. 9. Caputaque decis. 34. p. 2.*

Secundò, Monasteria, quæ non subsunt generalibus capitulis, vel Episcopis, vel non habent ordinarios regulares visitatores, sed sub immediata sedis Apostolicæ protectione ac directione regi consueverunt, singula triennio sese in congregatione redigere debent, quod si non fecerint, Metropolitanus illos coget, si Metropolitanus in hoc negligens erit, Episcopus, in cujus diocesi sita sunt. Trid. *sess. 25. cap. 18. de refor. Nav. conf. 18. de stat. Monach.*

Tertiò, Monasterium quorumcunque virorum regularium non possunt ingredi mulieres, Pius V. *sub Bulla 22. qua incipit, Regularium, & Greg. XIII. Bul. 30.*

Quartò, Pius V. *Bulla eadem* revocavit licentias concessas quibuscunque mulieribus ingrediendi monasteria, & loca quorumcunque ordinum regularium, & Gregor. Decimus-tertius, *Bull. 36. qua incipit, Vbi gratia, fecit eandem revocationem*